

KNJIŽNIČARSKÉ NOVICE

1(1991), št. 8

8. oktober 1991

V SREDIŠČU POZORNOSTI

OKROGLA MIZA O STANJU, PROGRAMU SANACIJE IN RAZVOJU KNJIŽNIČNEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA IN SISTEMA ZNANSTVENEGA INFORMIRANJA V SLOVENIJI, MARIBOR, 7. 9. 1991

Sklicatelji in organizatorji okrogle mize so bili Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za šolstvo, Ministrstvo za kulturo in IZUM. Vabilo je obetalo, da nas bodo "... seznanili s preliminarno oceno stanja in usmeritvami ter prisluhnili našim težavam in predlogom ...", v tem smislu je bil zastavljen tudi delovni program:

1. Uvodne besede (minister P. Tancig)
2. Predstavitev izhodišč za pripravo programa nadaljnjega razvoja KIS/SZTI v Sloveniji ter rezultatov preliminarne analize poročil o delu knjižnic/informacijskih centrov (T. Seljak)

3. Program dela Strokovnega sveta za knjižničarstvo v letu 1991 (S. Čehovin)
4. Plan razvoja hitre komunikacijske mreže za potrebe KIS/SZTI v Sloveniji (I. Tvrdy)
5. Predstavitev sistema vzajemne katalogizacije kot skupne osnove KIS in SZTI (A. Urbajs, M. Popovič, P. Južnič)
6. Nadaljnji razvoj KIS/SZTI v Sloveniji ter dograjevanje kriterijev za sofinanciranje dejavnosti knjižnic/informacijskih centrov (T. Seljak, I. Tvrdy, S. Čehovin, Š. Adamič).

Različen odnos in zanimanje do zastavljene problematike je bilo opaziti že kar na začetku. S strani izvajalcev, to je predstavnikov knjižnic in informacijskih centrov, je bila udeležba kar zadovoljiva, okrog sto nas je bilo iz 60 institucij. Nekoliko slabše so se odrezali naši delodajalci in financerji. Kultura in prosveta ... (ministra nista prišla, pomočnika ali svetovalca tudi ne). Ves čas pa sta bila prisotna in se aktivno vključevala v razpravo minister Tancig in njegov svetovalec.

I. Iz uvodnega dela (točke dnevnega reda 1. do 5.)

1. Minister za znanost in tehnologijo je v uvodnem delu pojasnil nekaj bistvenih novosti, ki bodo v prihodnje gotovo na povsem nov način krojile naše življenje

(in finance). Navedene spremembe so posledica novega načina razmišljanja in vrednotenja dogajanj na področju informacijske dejavnosti v sodobni informatizirani družbi in seveda v novo nastalih zaostrjenih gospodarskih in spremenjenih političnih pogojih.

- Ministrstvo za znanost in tehnologijo je prevzelo medresorsko koordinacijo aktivnosti na razvoju sistema znanstvenega in tehničnega informiranja ter tistega dela knjižničnega informacijskega sistema, ki je v funkciji SZTI.
 - V kratkem bo potrebno uskladiti različna merila za financiranje dejavnosti knjižnic in informacijskih centrov.
 - Postaviti je treba kriterije za določanje prioritete (nabava strateško pomembne inozemske strokovne literature in nacionalna koordinacija v zvezi s tem, izgradnja enotnega bibliografsko-kataložnega informacijskega sistema, gradnja lastnih specializiranih baz podatkov).
 - Delovanje in financiranje mora biti transparentno, da bo mogoče zagotoviti kar se da racionalno porabo sredstev ob odpravljanju nepotrebni podvajanj enakovrednih segmentov.
 - IZUM je bil zadolžen za pripravo analize, programa sanacije in razvoja SZTI v Sloveniji do leta 1992 ter s tem neposredno za usmerjanje razvoja tega sistema v Sloveniji.
2. Direktor IZUM je uvodoma poudaril, da že sprejeti dokumenti različnih forumov (Komisija za znanstveno informiranje, skupščina ZBDS, Okrogla miza visokošolskih knjižnic, Strokovni svet za knjižničarstvo itd.) nedvoumno kažejo, da dileme o povezovanju ni. Strokovne usmeritve so že zdavnaj jasne, nasprotovanja pa so pogosto nastopila pri vsebinskem delu. Omenil je nekorektno nasprotovanje povezovanju v enoten sistem s strani nekaterih slovenskih institucij in posameznih strokovnjakov, le imen ni navedel. Lahko pa smo jih izvedeli iz dnevnega časopisja naslednji ponedeljek in sredo. Pod vprašaj je postavil tudi upravičenost gradnje lastnih specializiranih (bibliografskih?) baz podatkov in specializiranih informacijskih sistemov. (Pisec teh vrstic se neinformirano vprašuje, ali so to te iste baze in sistemi, ki so bili pred kratkim v tem istem centru na vrhu top-lestvice).
3. Strokovni svet za knjižničarstvo se je (ob abstinenci svojih predstavnikov) predstavil kot najvišji strokovni organ na področju knjižničarstva v Sloveniji, ki naj bi zagotavljal predvsem usklajeno obravnavanje knjižničarske problematike v odnosu do treh ministrstev.
4. Svetovalec ministra za znanost in tehnologijo je ob predstavitvi vse bolj naraščajočih potreb po komunikacijah v gospodarstvu pa tudi v osnovni informacijski dejavnosti razgrnil projekt o izgradnji MAN, hitre komunikacijske mreže v Sloveniji, do leta 1994. Prikazal je že izvedene posodobitve delov računalniškega omrežja v Mariboru in Ljubljani ter predvidene hitre povezave med obema krajema, ki bodo nastale v skupni akciji ministrstev.
5. Predstavnik IZUM je razložil temeljne principe sistema vzajemne katalogizacije, praktično prikazal vnos nove enote v katalog in podal osnovne podatke o strukturi VK, ki obsega okrog 73% zapisov o

monografskih publikacijah, 22% podatkov o člankih in manjši del podatkov o serijskih publikacijah in neknjižnem gradivu. Poudaril je predvsem problem zagotavljanja kvalitete zapisov v katalogu, ki še ni urejen. Prikazana je bila tudi konverzija Centralnega kataloga periodike v vzajemno bazo.

Ob vključitvi v sistem vzajemne katalogizacije je Centralna medicinska knjižnica prvenstveno obdelala periodiko, kar jim omogoča vodenje evidence za vsako posamezno revijo tudi po uporabnikih. Celotno poslovanje se je skrajšalo in postalo transparentno, tak sistem pa omogoča tudi organizirano koordinacijo nabave pomembne tuje literature (sledila je tudi praktična predstavitev uporabe kataloga periodike v CMK).

Vodja Raziskovalne enote v NUK je poudaril dva zelo pomembna procesa, ki bistveno vplivata na gradnjo in uporabo sistema vzajemne katalogizacije: globalizacijo (povezovanje) in individualizacijo, ki nista v protislovju, pač pa se dopolnjujeta. Sodobna knjižnica se mora tem procesom prilagajati, ključni element nadaljnega razvoja pa mora postati tudi evalvacija sistema v uporabniškem okolju.

II. O uvodnem delu

Nad sto knjižničarjev, dokumentalistov, informatorjev in informatikov, predstavnikov obeh univerz pa še kdo, se je odpravilo na romanje v Maribor, da bi zvedeli kaj novega, razčistili dileme v sebi ali z drugimi, postavili smernice za naprej, ugotovili pravilnost dosedanje usmeritve, povprašali ministra to in ono. Pa ni bilo nič od tega. Predstavitve so bile brezhibne in korektno pripravljene, le osnovnega načela govornišva niso upoštevale: predavanje je treba prilagoditi slušatelju in njegovemu nivoju. Pa se je ob poslušanju vsiljevala misel, da so v

dvorani sami laiki, če ne celo skrajni laiki.

III. O okrogli mizi

Pred okroglo mizo je delegacija Univerze v Ljubljani predstavila mnenje svoje univerze in Komisije za knjižničarstvo in INDOK, ki zahteva predvsem upoštevanje ljubljanske univerze kot subjekta v izgradnji SZTI in KIS, postavitve podsistema v Ljubljani in zavrača ultimativni način komuniciranja, ob tem pa se vendarle želi vključevati v sistem vzajemne katalogizacije.

Na sami okrogli mizi se je oglasilo kar lepo število razpravljalcev, ki pa se pogosto niso znali osredotočiti na pomembna vprašanja, zaradi katerih je bila okrogla miza sklicana. Oddaljevali so se od začrtane vsebine ali izgubljali v nepotrebnih detajlih, pomembnejše teme pa niso prišle na dan ali je za njih na koncu sploh zmanjkalo časa.

Nekaj pomembnejših poudarkov:

- potreba po globalnem reševanju vprašanj
- strokovna nefleksibilnost
- potreba po normativni kontroli VK
- koordinacija (nacionalna) nabave tuje literature
- oblikovanje koordinacijskih krogov po stroki in regionalno
- postavitve kriterijev (kvaliteta, količina, financiranje ...)
- usklajevanje standardov med stroko in financiranjem
- potreba po primerjalni analizi porabljenih/potrebni sredstev
- pomen (potrebnost) lastnih specializiranih baz
- kako vključiti v sistem še nesodelujoče

- "sinhronizacija" Ljubljana – Maribor
- potreba po tržnem obnašanju
- nimamo analiz o tem, koliko v tej dejavnosti kaj stane
- problem financiranja knjižnične in IN-DOK dejavnosti preko fakultet, ki pogosto ne prikazujejo finančnega stanja
- itd.

Nismo pa se žal pogovorili o globalizaciji sistema in dopuščanju možnosti za individualizacijo, organizacijskem in strokovnem povezovanju, kriterijih za financiranje, kvalitativni selekciji, kvaliteti samega sistema, nekaterih osnovnih načelih gradnje vzajemne baze, niti o tem, kdo je vrhovni upravitelj sistema po strokovni plati, kdo redaktor in kdo bo delil strokovne funkcije, katera stroka bo zadolžena za posamezne sektorje, kaj bo s tujimi bazami pri nas, kako bomo koordinirali nabavo v nacionalnem merilu, koliko denarja bo za nabavo predvideno v prihodnjem letu, koliko smo družbo v preteklosti stali, kaj smo s tem naredili in kaj bomo uspeli narediti v prihodnje.

Škoda, kar nekaj pametnih glav je bilo na kupu, izkupiček pa bore majhen. Nekateri so se zadovoljili z malim in na koncu čisto po tihem vprašali, zakaj je moralo riniti 70 Ljubljančanov k Mohamedu, ko bi pa lahko prišel Mohamed ...

Pisec teh vrstic se ne more otresti vtisa, da ga je nekdo žejnega prepeljal preko vode. Psi so lajali, karavana pa ... kdo ve?

Ivan Kanič

NORMATIVI IN STANDARDI – PONOVO

Če pogledamo malo bolj natančno *Sklep o določitvi normativov in standardov za opravljanje izobraževalne dejavnosti v višjem in visokem šolstvu*, ki je bil na predlog vlade RS izdan dne 1.8.1991, zasledimo v poglavju 2. predlog za financiranje dejavnosti knjižnic. Predlagani normativ se nam zdi nekako poznan: na 8.000 enot knjižničnega gradiva 1 knjižnični delavec itd., sledijo pa normativi za tehnično osebje oz. snažilke.

Če malo pobrskamo po preteklosti, kaj hitro ugotovimo, da gre za stare normative, ki upoštevajo za opravljanje knjižnične dejavnosti samo število enot knjižničnega gradiva. Taki normativi so seveda z vidika stroke popolnoma nesprejemljivi. Večkrat smo opozarjali (tudi bivšo Izobraževalno skupnost Slovenije), da tak način financiranja podpira preživelost koncepta knjižnice kot skladišča knjig, financira se "mrtvi" knjižnični fond, ki ga knjižnice hranijo samo zato, da bi zadostile normativu financerja. Vsi pa vemo, da morajo visokošolske knjižnice biti (ali postati, če še niso – tudi zaradi dosedanjega načina financiranja) predvsem informacijski centri, ki svojim uporabnikom posredujejo aktualno literaturo ter informacije, ne pa ljubosumno čuvajo zastarele fonde.

Zavedamo se, da je lažje pri izračunih upoštevati le kvantitativne kriterije, kajti kvalitativni kriteriji zahtevajo veliko strokovnega dela in tudi evalvacijo rezultatov posameznih knjižnic, kljub temu pa na argument lažjega izračunavanja ne moremo pristati. Zato je Enota za razvoj knjižničarstva na Ministrstvo za šolstvo in šport naslovila ustrezen protest oz. predlagala, da namesto zastarelega in strokovno nesprejemljivega normativa upošteva naslednje:

1. Ministrstvo za šolstvo in šport naj finan-

ciranje visokošolskih knjižnic koordinira z Ministrstvom za znanost in tehnologijo RS ter Ministrstvom za kulturo RS. Kriterije financiranja med ministrstvi je treba poenotiti. Visokošolske knjižnice naj bi se financirale na osnovi predloženega programa dela, ki mora biti usklajen z nacionalnim programom bibliotekarske stroke. Iz programa dela bo moral biti razviden obseg dela in s tem tudi ustrezna potreba in predlog za financiranje tega dela ter nabave knjižničnega gradiva in opreme. Koordinacijski odbor vseh treh ministrstev bi se moral dogovoriti o deležih financiranja posameznih knjižnic ter deleže vključiti v gradiva svojih finančnih planov.

Tudi tri samostojne visokošolske knjižnice bi bilo treba v prihodnje financirati na osnovi konkretnih programov dela, deleži financiranja ministrstev pa morajo biti medsebojno usklajeni.

2. Ministrstva bi morala namensko financirati nakup strateško pomembnega knjižničnega gradiva samostojnim in osrednjim visokošolskim knjižnicam. Prav tako bi bilo treba realizirati predlog, podan pred več kot desetletjem, da morajo biti sredstva za nakup knjižničnega gradiva izločena iz materialnih stroškov in namensko dodeljena visokošolskim knjižnicam.
3. Program dela in nato tudi opravljeno delo posameznih knjižnic naj ocenjuje posebna strokovna (recenzentska) skupina ali posamezniki, ki jih imenujejo po dogovoru vsa tri ministrstva.
4. Financiranje knjižnic na osnovi programa dela daje financerju zagotovila, da se odobrena finančna sredstva porabijo namensko, tj. za delovanje knjižnice.

5. Financirati je treba knjižničnega delavca z visoko izobrazbo (bibliotekarja), ne pa knjižničarja s srednjo oz. višjo izobrazbo). Dosedanje financiranje samo še pogloblja nizek status knjižničnih delavcev, ki jih na večini visokošolskih ustanov enačijo z administrativno-tehničnimi delavci.

Ministrstvo smo še zaprosili, da v prihodnje v fazi izdelave in sprejemanja tako pomembnih dokumentov v delo vključi tudi sodelavce Enote za razvoj knjižničarstva pri NUK.

Melita Ambrožič

IZOBRAŽEVANJE

PROBLEMATIČNE CENE TEČAJEV ZA PRIPRAVO NA STROKOVNE IZPITE

Prosim, da v *Knjižničarskih novicah* objavite vprašanje, ki ga javno zastavljam odgovornim v NUK.

Upravo NUK prosim, da pojasni in specifično nerazumljivo visoko tečajnino za udeležbo na tečaju priprave na strokovne izpite. Vemo namreč, da sodi organizacija in izvedba strokovnih izpitov v redno in uzakonjeno dejavnost *matične knjižnice NUK*. Kot taka je, predvidevam, tudi financirana, zato je toliko bolj nerazumljivo, da morajo kandidati plačati tako visok prispevek.

Mariborska knjižnica je doslej omogočila opravljanje strokovnih izpitov vsem svojim delavcem, ki so izpolnili pogoje, vsem smo tudi omogočili udeležbo na tečaju. Zdaj pa se je prvič zgodilo, da takšnih stroškov ne zmoremo. K visoki tečajnini je namreč potrebno pristeti

še stroške bivanja (dnevnice, prenočišča) in stroške prevoza. Glede na to, da bivanje traja dva tedna, tudi teh stroškov ni ravno malo. Če ima knjižnica pet kandidatov, ki jih za dva tedna pošlje v Ljubljano na tečaj in nato še na izpit, lahko izračunate, da stroški presežejo 200.000 din.

Zanima me, ali ne bi kazalo tudi dolžine tečaja prilagoditi visokim stroškom. Če bi namreč trajal le en teden celodnevno namesto dva tedna po pol dni, bi bila to precejšnja finančna olajšava.

Ker so verjetno vse knjižnice v takšni ali drugačni finančni zagati, predvidevam, da bo odgovor zanimal vse knjižničarje v Sloveniji. Predlagam pa, da se o tej problematiki pogovorimo tudi po sekcijah in na strokovnem posvetovanju na Rogli v okviru okroglih miz in delavnic.

Dragica Turjak, Mariborska knjižnica

Na vaše pismo z dne 16.9.1991, ki zadeva tečajnino za udeležbo na tečaju za pripravo na strokovne izpite, dajemo naslednje pojasnilo:

Do leta 1980 je celotni program in dejavnost matične službe financiral takratni Izvršni svet SRS. Z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti je IS SRS prenesel obveznost financiranja te dejavnosti na tri republiške samoupravne interesne skupnosti: za kulturo, za izobraževanje in za raziskovanje.

Do danes je samo ena od teh skupnosti prevzela tretinsko financiranje celotnega programa, kamor sodi med drugim tudi program izobraževanja za opravljanje strokovnih izpitov za bibliotekarsko stroko. Tudi ministrstva za znanost, izobraževanje in kulturo so prevzela isto metodologijo.

NUK za izobraževalno delo nima posebne ekipe strokovnih delavcev; izobraževanje izva-

jajo najbolj usposobljeni in kvalificirani strokovnjaki s posameznih strokovnih področij in to v okviru osnovne dejavnosti NUK – te strokovne delavce NUK glede na spremembe in zahteve stroke tudi permanentno usposablja. Ko NUK vključuje te delavce in njihovo znanje v izobraževalno delo, pomeni, da v tem času ti delavci ne opravljajo svojih obveznosti na svojih delovnih mestih, ki pa so enako pomembna za celotni knjižnični informacijski sistem.

Glede na to, da bi bil NUK sam kot republiška matična knjižnica najbolj zadovoljen, če bi vsaj po dvanajstih letih neprenehnega opozarjanja, ministrstva uvidela in priznala pomen programa matične dejavnosti in le to v celoti finančno podprla, bi kazalo Vaše pripombe na ceno tečajnino usmeriti na naslove ministrstev, da bi končno med njimi prišlo do dogovora o celotnem financiranju programa matične službe.

Kar zadeva časovno skrajšanje izvedbe tečaja, ki obsega 70 ur, je možno, vendar vprašljivo, če bodo kandidati zmogli v šestih dneh vsak dan več kot 11 ur (aktivno) sodelovati v programu tečaja! Tudi po pedagoških kriterijih to ni sprejemljivo.

Skrajšati tečaj na manj kot 70 ur je komaj možno, kajti v stroko prihajajo še vedno popolni začetniki in je teh 70 ur oz. znanje, posredovano v tem času najmanjša možna količina, vsaj dokler naša strokovna šola ne bo dala prvih diplomantov in dokler ne bodo vsi, ki žele svoj poklic opravljati na tem strokovnem področju, *obvezno* morali tudi kot začetniki priti v stroko *izključno z diplomo strokovne šole*.

Pripominjamo, da k tečaju in izvedbi strokovnih izpitov ne sodi le tečaj sam kot tak, ampak tudi vse organizacijske in druge vsebinske priprave, ki so prav tako povezane s stroški.

Upam, da boste razumeli in sprejeli naše argumente, kajti tudi finančni in kadrovski pogoji, v katerih mora NUK opravljati svoje z zakonom določene obveznosti, niso nič kaj

rožnati, a obvezani smo, da to dejavnost čimbolj kvalitetno opravimo. Končno, priprava na strokovni izpit in izpit sam, ne bi smela pomeniti le "strošek" – sta za posameznika strokovna legitimacija in vstopnica za vse življenje.

Martina Šircelj, NUK

TEČAJI IN STROKOVNI IZPITI

Vse tiste knjižnične delavce, ki še niso opravili strokovnih izpitov, pa jih v prihodnosti nameravajo, naprošamo, da se za informacije obračajo predvsem na svoje občinske matične knjižnice, katerim republiška matična služba pravočasno pošilja vsa obvestila. Samoupravni sporazum o pridobivanju kvalifikacij bibliotekarske stroke je še vedno v veljavi, prav tako objavljeni sezname obvezne izpitne literature. Na tečajih za pripravo na strokovne izpite predavatelji seveda podajajo številne novosti iz stroke. Knjižnicam bi priporočili, da svojim delavcem omogočijo udeležbo na teh tečajih (vnaprej planirajo potrebna sredstva za tovrstno usposabljanje kadrov).

Glede na to, da že teče delo na spremembi zakonodaje s področja knjižničarstva in da bo prišlo do nujnih sprememb tudi v sistemu pridobivanja kvalifikacij bibliotekarske stroke, pa vabimo vse knjižničarje oz. njihove delavce, da nam sporoče svoje pripombe na sedanjí sistem ter predloge za bodoči sistem.

Melita Ambrožič

NADALJEVALNI TEČAJI ZA DELO V SISTEMU VZAJEMNE KATALOGIZACIJE

Nadaljevalni tečaj za aktivne udeležence vzajemne katalogizacije iz SIK-ov je NUK organiziral v računalniški učilnici IZUM-a v Mariboru, 20. septembra. Sodelavci IZUM-a so ne le pripravili "tehnično opremo", ampak za potrebe tečaja tudi odprli ustrezno testno bazo podatkov. Žal NUK sam nima ustrezne učilnice za tovrstno izobraževanje, da bi tečaje lahko organiziral v Ljubljani, a upamo, da nam bo (glede na planirano vključevanje knjižnic v sistem vzajemne katalogizacije) v prihodnosti tako investicijo le uspelo opravičiti.

Na omenjenem tečaju so s predavanji sodelovali:

- Alenka Kanič: Monografije in serijske publikacije
- Zlata Dimec: Nekonjuzno gradivo
- Stanislav Bahor: Izpisi, oprema itd.

Tečaja se je udeležilo 18 delavcev SIK – aktivnih udeležencev VK. Udeleženci tečaja so izrazili željo, da bi čimprej organizirali še nadaljevalne tečaje s področja obdelave neknjižnega gradiva ter vsebinske obdelave gradiva.

SIK-e – aktivne udeležence VK prosimo, da potrebe po nadaljevalnih tečajih medsebojno usklajujejo in tudi definirajo teme, postavijo vprašanja, predlagajo učne pripomočke itd., da bi bila organizacija tečajev z vidika vsebine lažja. Za probleme, npr. ki jih lahko "obdelamo" brez računalniške učilnice, lahko tečaje organiziramo v NUK in ne bremenimo kapacitet IZUM-a. Prosimo tudi, da pobude, želje, predloge... pošiljate preko elektronske pošte (NUK::MELITA), saj so naše telefonske linije zelo zasedene. Na isti naslov lahko pošiljate tudi želje glede začetnega izobraževanja za

delo na sistemu VK ali pa se obračate neposredno na IZUM (Alojz Urbajs, ALF::ALOJZ).

Melita Ambrožič

IŠČEMO VAS ...

Eden od predlogov, ki so se oblikovali na zadnjem strokovnem posvetovanju bibliotekarjev na Rogli, je bil, da v okviru našega strokovnega društva poiščemo tiste knjižničarje, ki naj bi v prihodnjih letih postali temelj naše stroke. Zakaj?

1. Kljub temu, da je kar precej mlajših knjižničnih delavcev strokovno dokaj angažiranih, pa nimajo ustreznih znanstvenih nazivov, da bi na univerzitetni ravni lahko postali habilitirani predavatelji in nosilci predmetov v okviru študija bibliotekarstva.
2. Ko iščemo sodelavce za določene (raziskovalne) projekte, kar naenkrat zmanjka "imen" in se morajo isti ljudje angažirati na zelo različnih problemih.
3. Za programe permanentnega izobraževanja potrebujemo čim več sodelavcev, da bodo s svojim znanjem in izkušnjami prispevali, da bi čim širši krog knjižničnih delavcev res lahko "korakal s časom".
4. Stroka se mora čim več pojavljati tudi v javnosti—treba je pisati in spet pisati—od poljudnoznanstvenih do strokovnih in teoretičnih tekstov, pa ne le za vsakoletna posvetovanja. Pogled v bibliografijo nam pove, da objavlja le nekaj kolegov (res le nekaj tudi v tujini), veliko potencialnih avtorjev pa se skriva v anonimnosti. Zato niti ne moremo zameriti širši javnosti, ki je prepričana, da so knjižnice kupi

gradiva, ljubosumno čuvanega s strani (malce introvertiranih) knjižničarjev.

Še bi lahko nizali argumente v prid temu, da je potrebno znotraj našega strokovnega društva začeti s sistematično skrbjo za sedanje in bodoče kadre, s kadrovanjem, s kadrovsko politiko ... Razmere, v katerih živimo oz. jih bomo preživljali, bodo nujno zahtevale tako profesionalnost zaposlenih, kot profesionalizacijo stroke, kar pa lahko dosežemo le z načrtnim angažiranjem.

Torej vsi tisti, ki ste se pripravljene izobraževati, da bi dosegli ustrezne znanstvene nazive (doma ali v tujini), ki bi bili pripravljene sodelovati v raziskovalnih projektih, ki bi lahko sodelovali s predavanji, ki ..., javite se društvu ali Enoti za razvoj knjižničarstva! Knjižnice, vzpodbujajte svoje delavce, omogočajte jim "razvoj"! Čas je neizprosno – neznanje in neangažiranost pa mu omogočata, da marsikoga prehitijo, še preden bi sam to opazil.

Melita Ambrožič

PREDSTAVLJAMO VAM

INFORMACIJA Z MEDNARODNEGA SEMINARJA O RAZISKAVAH NA PODROČJU VAROVANJA IN KONSERVACIJE (New York, 25.-29.5.1991)

V dneh od 25. do 29. maja 1991 je potekal v državi New York mednarodni seminar o raziskavah na področju varovanja in konservacije arhivskega in knjižničnega gradiva.

Seminar o rezultatih najnovejših raziskav na področju varovanja in konservacije smo pripravili: mednarodna knjižničarska organizacija IFLA, mednarodna arhivska zveza ICA in knjižničarsko-arhivski konservatorsko-izobraževalni oddelek na univerzi Columbia v New Yorku.

Namen seminarja je bil pripraviti pregled nad tekočimi raziskavami in nad razvojem aktivnosti za dvig pomena raziskav pri reševanju problemov varovanja in konservacije, ter priprava predlogov in prioritete nadaljnjih raziskav na tem področju. Na konferenco je bilo vabljenih 90 predstavnikov iz 33 držav. V 23 predavanjih so nam bile predstavljene naslednje teme:

- pregled zgodovine in razvoja varovanja gradiv, ter usmeritve za naprej;
- pomembnost primerne hrambe (zgradbe, razporeditev, oprema, embalaža), stalnega vzdrževanja reda, čistoče ter kontrole mikroklimatskih pogojev;
- predstavitev prednosti in slabosti novih arhivskih stavb (Pariz, Koblenz);
- ogrevanje, prezračevanje in dezinfekcija v arhivih ter knjižnicah;
- vpliv onesnaževalcev ter nihanj relativne vlage in temperature na gradivo.

Sklepi konference, ki so podani v končni skupni resoluciji, so strnjeni v naslednjih točkah:

1. Razvijati in vzpodbujati je potrebno vedenje, ki izhaja iz rezultatov raziskovalnih postopkov in uporabe tega znanja na praktičnih rešitvah.
2. Podpirati je potrebno izvajanje preventivnih varovalnih ukrepov.
3. Pri gradnji skladišč in pri uporabi zaščitnih materialov je potrebno izhajati iz izkušenj regionalnih tradicij.

4. Izbirajo in uporabljajo naj se enostavne in učinkovite tehnične rešitve ob nenehnem vzdrževanju prostorov in zbirk.

mag. Jedrt Vodopivec, Arhiv RS

SPODBUJANJE BRANJA V MULTIKULTURNIH DEŽELAH

To je naslov letošnjega seminarja, ki ga je s pomočjo estonske nacionalne knjižnice organizirala Okrogla miza za raziskave branja pri IFLA v Tallinnu, 14.-16. avgusta letošnjega leta. Udeležilo se ga je 37 predstavnikov iz 12 držav (med njimi tudi jaz, za kar se imam zahvaliti svojemu zanimanju za branje, ZBDS, Ministrstvu za kulturo in NUK). Ob brezhibni organizaciji sta dva seminarska dneva minila v intenzivni izmenjavi mnenj, katerih podlaga je bilo 10 referatov knjižničarskih strokovnjakov iz Estonije, Danske, Finske, Nemčije, Nigerije, Poljske, Rusije, ZDA.

Pravzaprav je bilo časa premalo, saj bi rada s kolegi premlela marsikatero zadevo, poizvedla za marsikatero skrivnost, v katero, se zdi, je zavil njihov uspeh. Podatek, da je Danski v 30-tih letih uspelo povečati odstotek odraslih prebivalcev, vključenih v splošnoizobraževalne knjižnice, od 25% na 60% vse odrasle populacije in vključiti v knjižnice skoraj vse otroke, navdušuje in zbuja radovednost. To pa še toliko bolj, ko se zaveš, da so naše SIK vključile 11% odrasle in 32% mlade populacije. Leži res vsa skrivnost v kulturni politiki države in njenem ustreznem financiranju? Močno pa kolege na Danskem vznemirja ravno 40% ne vključenih prebivalcev in nenehno se sprašujejo, ali so med temi tudi taki, ki ne morejo izbirati med možnostjo, ali brati knjige ali ne. Vedo, da je med njimi kar nekaj takih, ki tega ne zmorejo, ker ne znajo več brati, prav nič pa ne verjamejo, da ti ljudje ne želijo brati! Zato se

knjižnice že 20 let vztrajno posvečajo ravno tej skupini prebivalcev in si prizadevajo uresničiti geslo "knjižnice so za vse".

Skrbno izbirajo knjižnično gradivo po kvaliteti, vrstah, vsebini in bralni zahtevnosti. Največ težav imajo pri tem z oblikovanjem kolekcije za tuje priseljence (za 150.000 tujcev, tudi Jugoslovanov, so oblikovali centralno kolekcijo z 79.000 enotami knjig v 40 jezikih). Zanima me, če bodo tokrat sprejeli našo pomoč pri oblikovanju predlogov za nakup knjig za tamkaj živeče Slovence (prvič sem ponudila pomoč pred dobrimi desetimi leti - brezuspešno). Trenutno pa skušajo dopolniti to kolekcijo z videom in tako konkurirati komercializmu trga, ki obstaja tudi za tujce.

Bolj domače sem se počutila ob referatu estonskega kolega iz univerzitetne knjižnice v Tartuju, saj sem lahko ugotavljala, da se njihovi študentje v njihovi knjižnici obnašajo podobno kot naši v NUK. So najpogostejši, najrednejši obiskovalci, obiskujejo knjižnico predvsem zaradi študija (čitalniški prostor) in izposoje knjig na dom. Periodiko pa, tako kot naši, uporabljajo manj kot je priporočljivo in seznanitev z novostmi jih zelo malo zanima. V nasprotju z našimi študenti pa zatrjujejo, da dobro poznajo referenčni sistem in ga uporabljajo bolj redno kot povprečni bralec katalog.

Branju so posvečali tudi v ZSSR veliko pozornost. To dokazuje tudi veliko število raziskav. Med njimi je pozornosti vredna tudi raziskava, ki je opozorila na spremembo bralnih interesov in potreb, potekajočo vzporedno s spremembami družbe. Porasle so potrebe po branju nacionalnih literatur, po informacijah s področja nacionalne zgodovine in kulture, hkrati pa so zabeležili tudi velik porast potreb po modernem leposlovju, celo za 15 do 20 krat večjim, kot za klasiko. Tako kot pri nas tudi pri njih prevladuje bralec leposlovja, kjer kar 70% bralcev bere romane (zgodovinske, romane s tematiko družinskega in vsakodnevnega življenja, detektivke ...). Po-

raslo pa je tudi zanimanje za literaturo v sosledstvu živečih narodov. V referatu so bili izpostavljeni zanimivi tipi bralcev: prvi tip orientiran v domačo literaturo, drugi tip orientiran v domačo in rusko literaturo (ti so predvsem v deželah s tradicionalnim bilingvizmom, Ukrajina, Kazahstan, Moldova). Tretji tip se usmerja k domači in tuji literaturi (baltiške države), četrta skupina bralcev pa je usmerjena k ruski literaturi (Belorusija, Rusija).

Če nas je kolegica iz leningrajske knjižnice opozorila, kako se bralne potrebe spreminjajo sociografsko, pa nas je ameriška opozorila na to, kako se uspešno vodi akcija za dvig pismenosti. Gospa Bush je bila na tem seminarju kar dvakrat omenjena, pa naj bo tu še tretjič, čeprav bi raje omenila gospo Kučan ali gospo Peterle. Gre namreč za to, da se je tudi zaradi sodelovanja predsednikove žene v Ameriki začela uspešna akcija za opismenjenje oz. ponovno opismenjenje tistih, ki so že pozabili brati in pisati. Pri tej akciji so se naslonili na družino in samo akcijo poimenovali Družinska pismenost. Strokovnjaki so pred potekom akcije pripravili načrt, pri tem pa zapisali nekaj temeljnih vodil: v dveh krajih ne moreš uporabiti istega načina dela, izhajati je potrebno iz splošnega interesa za knjige, izbirati je treba kratke, lahko berljive tekste, vsebina naj bo popularna, s praktičnimi informacijami, izogibati se je treba didaktične literature, izbira pa naj se zabavne in humorne tekste. Priporočljiva je periodika, koledarji, posterji, letaki in vse vrste AV gradiva.

Proučevanja bralnih navad v mednarodnem kontekstu so izredno zanimiva, raziskave same pa prav tako izredno težke, ker so odvisne od veliko faktorjev (včasih tudi neprimerljivih). Na to je v svojem referatu opozorila poljska strokovnjakinja, ki ji je z obdelavo anketnih vprašalnikov o bralnih navadah mladih v različnih deželah, uspelo prikazati odvisnost branja in bralnih navad od pogojev okolja. Ti vplivi okolja delujejo tudi v eni državi,

zato je potrebno tudi tu poskrbeti za enakomerno razpršenost šol, knjig, knjižnic, knjigarn, založb, pri tem pa upoštevati dejstvo, da ni države, ki bi jo lahko opisali kot nacionalno čisto.

Nekaj poudarkov tega poročila o seminarju, morda tudi ne najbolj bistvenih, naj bi bilo povabilo za podrobnejši pregled gradiva tega seminarja, ki ga dobite (tako kot raziskovalno nalogo M. Popoviča : Študij uporabnikov kot izhodišče za opredelitev ciljev ...) v matični službi. Naj pripišem še, čeprav mogoče že vsem znano, a vseeno poudarjeno tudi na tem seminarju – multikulturnost ne opredeljuje samo narodnost, jezik, ampak tudi način življenja, mišljenja, prepričanje, verovanje, skratka, skupine, ki včasih izstopajo iz povprečnosti, npr. tudi homoseksualci, itd.

Silva Novljan

BORZA DELA

BRANKA LESJAK, višji knjižničar, c.v.:

1983 diplomirala na PA Maribor kot predmetni učitelj slov. in DMV, 1983 se zaposlila na občini Ljutomer na statistiki, 1985 pričela delati v OMK Ljutomer, 1986 opravila strokovni izpit za višjo knjižničarko v NUK Ljubljana, 1990 opravila 40-urni tečaj iz računalništva, imam 7 let in pol delovne dobe, obvladam strojepisje, govorim nemški jezik, manj angleški jezik, zadnje osmo delovno leto nadomeščam enoletno odsotnost vodje knjižnice; pri svojem delu v knjižnici še posebej rada delam z mladimi bralci, vodim in urejam pionirsko knjižnico.

V letu 1991/92 bi se rada zaradi družine preselila v Velenje. Rada bom delala na vseh

možnih ali prostih knjižničarskih delovnih mestih: katalogizacija, domoznanstvo, izposoja, razstavna dejavnost v vseh tipih knjižnic, tudi v šolski ali specialni. Prav tako sem se pripravljena voziti na delovno mesto v Celje, Žalec, Velenje, Mozirje, Slovenj Gradec, ves čas pa bom stanovala v Velenju. Kdorkoli mi lahko pomaga, me lahko pokliče na OMK Ljutomer, tel.: (069) 81-294 vsak dan do 15. ure, v ponedeljek do 17. ure.

PROSTO DELOVNO MESTO BIBLIOTEKARJA – NEDOLOČEN ČAS

Matična knjižnica Kamnik v ustanavljanju, Ljubljanska 1, 61240 Kamnik, razpisuje prosto delovno mesto bibliotekarja za nedoločen čas. Preselili smo se v nove prostore, kjer potrebujemo samoiniciativnega, ustvarjalnega delavca.

Interesenti naj se javijo na tel.: (061) 811-237, 812-597. – Saša Kos

GORIŠKA KNJIŽNICA FRANCE-TA BEVKA

išče več delavcev bibliotekarske stroke, ki naj bi se zaposlili za določen čas. Gre za enoletno nadomeščanje višjih knjižničarjev in bibliotekarja v izposoji. Informacije: (065) 22498. – Rajko Slokar

OBVESTILA

SIK v letu 1990. V št.7 *Knjižničarskih novic* smo vam že najavili izid poročila o delu splošnoizobraževalnih knjižnic Slovenije v letu 1990. Enota za razvoj knjižničarstva

pri NUK je to poročilo izdala pod naslovom *Splošnoizobraževalne knjižnice v letu 1990 : Posnetek po vprašalniku / Silva Novljan*. Lahko ga naročite pri izdajatelju. Cena je 300,00 din. Priporočamo tudi ostalim vrstam knjižnic, ne samo SIK, zaradi načela : tisti, ki se dobro poznajo, lahko dobro sodelujejo ! —Silva Novljan

Domoznanska dejavnost. Sestala se je (drugič) delovna skupina za pripravo predloga organizacije domoznanskih dejavnosti (Vilma Krapež-SIK Koper, Nataša Petrov-SIK Novo mesto, Bernard Rajh-UKM, Lidija Wagner, Tomaž Kobe, Silva Novljan-vsi NUK, in vabljeni Martina Šircelj, Mirko Popovič-oba NUK, Damjana Hainz-KOŽ). Rezultati ankete o domoznanski dejavnosti, ki je bila izvedena med SIK, pripovedujejo bolj o tem, kako neurejena kot urejena je domoznanska dejavnost v knjižnicah. Med knjižnicami, ki to dejavnost opravljajo, je velika različnost v pojmovanju dejavnosti, v obsegu območja, ki ga pokrivajo, v obsegu in vrstah gradiva, ki ga zbirajo, v obdelavi gradiva, v načinu uporabe in evidentiranja uporabe... Skupina je zato sklenila, da bo predlog sprejetih Elementov domoznanske dejavnosti še dopolnila z dodatnimi predlogi za vsebino in organizacijo dela, preden ga da v širšo razpravo. — Silva Novljan

Prva seja koordinacije vodij centralnih knjižnic. Na Ministrstvu za znanost in tehnologijo (MZT) je bila dne 30.8.1991 prva seja vodij centralnih visokošolskih knjižnic. Prisotni so bili direktorji (oz. predstavniki) NUK, UKM, CMK, CEK, CTK, knjižnice BTF, ODK JG in direktor IZUM. Sejo je vodil svetovalec ministra mag. Iztok Tvrdy. Sprejeta

so bila naslednja stališča, oz. sklepi: - v zvezi s koordinacijo nabave tuje periodike: Vsak koordinator naj samostojno koordinira nabavo strateško pomembne tuje periodike. Pri tem naj upošteva metodologijo, ki jo bo podala projektna skupina v skladu s potrebami posamezne panoge znotraj koordinacijskih krogov. Treba je doseči večjo pretočnost izposoje revij; koordinacijska skupina naj vključi v metodologijo tudi geografski faktor. Vsem, ki nabavljajo CD-ROMe priporočamo, da raziščejo možnost nabave mrežnih licenc za Slovenijo ter zbrane podatke posredujejo IZUM-u, ki bo pripravil predlog tehnične rešitve (v povezavi z IBMI). Koordinacija je predlagala MZT, da pošlje vsem založbam pobudo, naj prilagodijo svoje marže inflaciji in ne rasti borznega deviznega tečaja, naj počakajo z naročili do 1. oktobra ter naj prevzamejo nase del poslovnega rizika zaradi tečajnih sprememb oz. razlik; ta odnos naj bo razviden tudi iz pogodb. Podatkovna baza za koordinirano nabavo mora vsebovati ceno revij v deviznih zneskih. Na seji je bil sprejet tudi predlog, naj izobraževanje za sistem vzajemne katalogizacije postane del rednih izobraževalnih programov visokošolskega študija in za strokovne izpite iz knjižničarske stroke. Vsi navzoči so tudi podprli predlog, da je za pospešitev izgradnje nove Univerzitetne knjižnice v Ljubljani takoj potrebno ustanoviti projektni svet (približno 5 članov, z enim polno zaposlenim). — Tomaž Kobe

CIP – prvič. Narodna in univerzitetna knjižnica obvešča, da od poletja 1991 dalje objavlja seznam publikacij, ki so bile formalno in vsebinsko obdelane (CIP) še pred njihovim izidom, tudi v reviji *Knjiga*. Seznam je narejen tik pred oddajo gradiva v tisk, izključene pa so tiste publikacije, katerih obvezni izvod smo že prejeli in so že ali pa bodo naslednjič objavljene v mesečni bibliografiji. Seznam je

urejen podobno kot mesečna bibliografija. Žal pa *Knjiga* še vedno kasni v izhajanju, zato podatki niso vedno najbolj ažurni. Kljub temu upamo, da vam bo ta rubrika všeč in da vam bo koristila pri vašem delu. — Alenka Kanič

CIP – drugič. Izšla je poskusna številka biltena KNJIGE V TISKU (lahko ste si jo ogledali med posvetovanjem na Rogli pri informacijskem pultu). Prinaša mesečni izpis vseh publikacij, ki so bile pred svojim izidom formalno in vsebinsko obdelane v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in v Univerzitetni knjižnici Maribor. Knjižničarji obeh knjižnic to delo opravljamo že nekaj let. Vsak četrtek so v Delu/Književni listi objavljeni naši zapisi pod naslovom *Knjige v tisku*. Rubrika je selektivna, prav tako rubrika *Kmalu na knjižnih policah*, ki izhaja mesečno v reviji *Knjiga*. Ker *Knjiga* izhaja s precejšnjo zamudo, njene informacije marsikdaj niso več aktualne. Odločili smo se izdati samostojen in popoln seznam vseh CIP zapisov za mesec september. Bilten je urejen po vsebini in razvrščen po UDK skupinah. V želji, da vam posredujemo čim boljše, predvsem pa čim hitrejšo in aktualno informacijo o slovenski knjižni produkciji v prihodnjem obdobju, vas vabimo k sodelovanju - pobude glede ureditve ali pogostosti izhajanja so dobrodošle. Če želite bilten prejemati po pošti, izpolnite priloženo naročilnico in jo do 31.10.1991 pošljite na naslov NUK, Enota za razvoj knjižničarstva, Turjaška 1, Ljubljana. Cena za zdaj še ni znana, ker je odvisna tudi od števila naročnikov in celotne naklade. — Alenka Kanič

Ameriški znanstveniki za samostojno Slovenijo. Tudi na sedež ZBDS je v pole-

tnih mesecih prispelo nekaj pisem z izrazi podpore prizadevanjem Slovenije za neodvisnost. Med njimi smo prejeli tudi izjavo ameriške skupine znanstvenikov (Henry A. Christian, Rutgers University, Henry R. Cooper, Jr., Indiana University, William W. Derbyshire, Rutgers University, Marc L. Greenberg, University of Kansas, Rado L. Lencek, Columbia University, Timothy Pogacar, Bowling Green State University, Carole Rogel, Ohio State University), ki odločno podpirajo Slovenijo v uresničevanju plebiscitarne odločitve, obsojajo invazijo vojske na Slovenijo in pozivajo politike, naj takoj priznajo suvereno in samostojno Slovenijo. — Dare Balazič

New Information Technology. Od 2. do 4. decembra 1991 bo v Budimpešti potekala 4. mednarodna konferenca o novi informacijski tehnologiji. Okoli 50 referatov bo obravnavalo problematiko knjižničnih in informacijskih sistemov, gradnjo podatkovnih zbirk, uporabo mikroročunalnikov v knjižnicah, posredovanje informacij (hipermediji, videoteks, itd.), marketing v knjižnicah, optično tehnologijo, omreževanje, uporabnika in vlogo informacijskih posrednikov. Dodatne informacije in prijavnico dobite v INDOK centru/knjižnici za bibliotekarstvo. — dr. Mirko Popovič

Revija Šolska knjižnica. S posvetovanjem knjižničarjev na Rogli sovpada tudi izid druge številke glasila šolskih knjižničarjev *Šolska knjižnica*. Druga tematska številka je posvečena tridesetletnici branja knjig za bralno značko. Prehojeno pot bralne značke, od prve podelitve 22.5.1961, Prežihove bralne značke, do danes že petintridesete, je predstavil Jože Zupan. Spomine na širjenje branja po slovenskih šolah pa je obujala Petra Dobrila. Seda-

nji predsednik Sveta bralnih značk Igor Longyka je predstavil temeljne značilnosti branja, razširjenost, financiranje... Najobsežnejši del revije je namenjen priporočilnemu seznamu knjig za branje. Sestavila ga je Saša Vegri ob sodelovanju Silve Novljan, Tanje Pogačar, Tilke Jamnik in Zdenke Lampič iz Pionirske knjižnice v Ljubljani, ki je tudi mnogo prispevala k širjenju bralne značke med učenci. Izboru knjig in bibliografskemu popisu knjig z anotacijami sta dodani tudi avtorsko in naslovno kazalo. Zadnji del revije, Stroka in praksa, prinaša članek Danice Zupan, ki opisuje drugačno obliko podelitve bralnih značk, podelil jih je oče ene od učenk; Mateja Ahlin opisuje srečanje s pisateljico Berto Golob ali znamenito Slovenko, kot imenuje priljubljeno pisateljico; Valerija Pukl iz OŠ Polzela pa prikaže ustvarjanje učencev ob branju del pisateljice Berte Golobove na njihovi šoli. Zelo pomembno se ji zdi dejstvo, da ni šlo le za branje, ampak so se ob tem spletle tudi poglobljene vezi med učitelji in učenci, pa tudi samo pisateljico. Druga številka revije *Šolska knjižnica* gotovo ne bo samevala na odmaknjeni polici, ampak bo sestavni del načrtovanja knjižne vzgoje in branja po slovenskih osnovnih šolah in seveda v knjižnicah. — Francka Žumer

Pomoč Hrvaški. Ob srečanju slovenskih in hrvaških pisateljev je bila dana tudi pobuda za zbiranje knjig za porušeno knjižnico v Vinkovcih. Društvo slovenskih pisateljev jo je podprlo, ne more pa voditi zbiranja. Tej želji se bodo poleg posameznikov verjetno priključile tudi nekatere knjižnice, saj so podoben sklep o pomoči sprejeli tudi knjižničarji na svojem posvetovanju. ZBDS bo akcijo vodila v povezavi z Društvom bibliotekarjev Hrvatske, ki ji bo sporočilo potrebe in način uresničevanja pomoči. Obvestilo o tem bomo pravočasno objavili v *Knjižničarskih novicah*. Med tem pa

prosimo knjižnice, da v svojem okolju sprejmejo knjige, ki bi jih posamezniki želeli darovati Hrvaški. — Silva Novljan

Primorska srečanja. V 124. številki revije *Primorska srečanja* sta izšla članka naših kolegov. Rajko Slokar v prispevku *Živa knjiga v knjižnicah* opozori na živost knjige v posameznih tipih splošnoizobraževalnih knjižnic in na vzroke za bolj ali manj žive knjige. Mimogrede navrže še možnost za novo poimenovanje teh knjižnic. Boris Jukič pa s prispevkom *S pomočjo statistike v potujoči knjižnici v občinah Nova Gorica, Ajdovščina in Tolmin* uspešno prikaže uporabnost statistike za analizo dela potujoče knjižnice, čeprav statistike same ne ljubi. Delavci teh knjižnic bodo njegovega prispevka še posebno veseli. V pomoč pa bo tudi Niki Pugelj, vodji ljubljanske potujoče knjižnice, ki je s tezami o bibliobusni službi pripravila temelje za izdelavo standardov, ker upamo, da bo pripravila tudi predlog standardov. K delu pa lahko povabi tudi Borisa Jukiča. Sicer pa, preberite članka! — Silva Novljan

V KROŽENJE

KNJIŽNIČARSKE NOVICE, 1(1991), št. 8. YU ISSN 0353-9237.
Izdala in razmnožila: NUK, Turjaška 1, Ljubljana
Uredil: Dare Balazič. Naklada: 500 izvodov.

KNJIGE V TISKU (bilten) – NAROČILNICA

Nepreklicno naročamo:

...izvod(ov) biltena *Knjige v tisku*.

Cena posamezne številke bo določena na osnovi naklade.

Naslov _____

Ulica _____

Kraj, poštna številka _____

Žig in podpis odgovorne osebe:

Naročilnico vrnite do 31.10.1991 na naslov: NUK, Enota za razvoj knjižničarstva,
Turjaška 1, 61000 Ljubljana.